

STAURBY SKOV

MASTERPLAN

STAURBY SKOV UDVALGET 2017

Middelfart
KOMMUNE

STAURBY SKOV MASTERPLAN
Staurby Skov Udvalget 2017

© Middelfart Kommune, 2017

FORORD

Da Byrådet den 7. marts 2016 besluttede at forpagte Staurby Skov med købsret, besluttede Byrådet efterfølgende den 6. juni 2016 at nedsætte et § 17 stk. 4 udvalg med 9 repræsentanter for bruger- og interesseorganisationer samt tre byrådsmedlemmer. Alle påtog sig med stort engagement opgaven med at udvikle en sammenhængende masterplan for brugen og udviklingen af skoven.

Staurby Skov Udvalget har på bedste vis været understøttet af ledelse og fagmedarbejdere fra Teknik- og Miljøforvaltningen og Sundhedsafdelingen. Udvalget har endvidere benyttet sig af kompetent bistand fra de samarbejdende konsulentfirmaer Moos+Loft og Landforce.

Udvalget har fra starten været fuldt bevidst om vigtigheden af at udfolde et åbent forhold til offentligheden. En lang række medier har undervejs givet positivt medspil, således at borgerne har kunnet følge med i arbejdet og spille ind med mange ideer og kommentarer. Der har været afholdt to meget velbesøgte og positive borgermøder i de nærmest liggende bysamfund Strib og Middelfart.

I udvalget har der været en forbilledlig samarbejdsånd og en forståelse for, at alle var ansvarlige for at nå et fælles resultat. Vi kan derfor som samlet udvalg med tilfredshed efter 10 måneders arbejde videregive en gennemarbejdet masterplan til politisk behandling.

Peter Storm, formand
Staurby Skov Udvalget

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	4
Vision og strategi	5
Rammer og prioriteringer	5
Borgernes ønsker til skoven	7
Anlæg og faciliteter	8
Indgange til skoven	9
Parkering	9
Veje og stier	10
Opholdssteder og formidlingsrum	11
Natur- og fortidsmindepleje	16
Fremtidig skovdrift	18
Forpagtninger, lejemål og frasalg	19
Økonomi, fundraising og rækkefølge	20
Borgerinddragelse fremadrettet	23
Gemte ideer	24
Bilag	24

INDLEDNING

Denne masterplan er udarbejdet af Staurby Skov Udvalget (STAU) sammen med borgerne. Forslaget til masterplanen afspejler de mange overvejelser, muligheder og interesser, der er til fremtidens Staurby Skov, og viser hvad STAU synes, skoven skal blive til.

STAU er et særligt udvalg nedsat af Byrådet i Middelfart Kommune i juni 2016 med hjemmel i § 17 stk. 4 i Kommunestyrelsesloven. STAU har haft til opgave at rådgive Byrådet om udviklingen af Staurby Skov til et værdifuldt rekreativt naturområde. STAU afholdt sit første møde i august 2016. Hovedopgaven var at levere nærværende masterplan for udvikling af Staurby Skov til Byrådet medio 2017.

Udvalget består af 12 medlemmer udpeget af Byrådet, ligesom en række forskellige interesser er repræsenteret. Der har også været masser af muligheder for borgerne for at bidrage med ideer. Og udvalget har lyttet til borgerne. Læs mere herom i de kommende afsnit.

Til Staurby Skov Udvalget har der været tilknyttet et sekretariat, der har serviceret udvalget og taget sig af en lang række forskellige opgaver vedr. udviklingen og drift af Staurby Skov. Desuden har en administrativ følgegruppe i kommunen skulle sikre samarbejdet på tværs imellem fagforvaltningerne, og at skoven og dermed masterplanen også er set i sammenhæng med de kommunale kerneopgaver indenfor fx undervisning, sundhed og ældre.

Der blev udviklet et såkaldt hovedgreb i processen, hvorudfra vision, strategi og kort med fremtidsscenerier er blevet fremlagt og debatteret, og nu er konklusionerne samlet i denne masterplan.

Medlemmer af Staurby Skov Udvalget:

Peter Storm (Formand), Byrådet
Erik Bukh (næstformand), Friluftsrådet
Agnete Damkjær, Byrådet
Regitze Tilma, Byrådet
Per Møller Madsen, Baghjulet (Cykelklub)
Søren Mikkelsen, OK Melfar (orienteringsløb)
Karin Riishede, repræsentant for lokaludvalgene Strib og RAVKO
Ole-Kristian Warthoe, Strib Idrætsefterskole
Anette Hellmund Werenskiold, Visit Middelfart
Eva Charles Jensen, repræsentant for ryttere
Richard Olsen, DCH Vestfyn og repræsentant for hundeejere
Carsten J. Pedersen, Danmarks Naturfredningsforening

VISION OG STRATEGI

Staurby Skov Udvalgets vision for skoven er:

Staurby Skov er for alle – også naturen

Beskyttelse og udvikling af naturens mangfoldighed er netop afsættet for skovens benyttelse; motion, leg, undervisning, samvær mm. - og ikke mindst at opleve skovens dybe, stille ro.

Når skoven er for alle, er det også vigtigt, at alle tager hensyn til hinanden. Det gælder også på tværs af brugergrupperne. Vi vil hilse pænt og sørge for at give plads til, at vi alle kan være her.

Strategien for Staurby Skov deler sig i to spor - skovens naturværdier og den rekreative anvendelse. Selvom de adskiller sig, er de alligevel forbundet, da naturen er afgørende for borgernes lyst til at færdes i skoven. Samtidig har naturen indimellem behov for at blive anvendt, hvis vi vil bibeholde særlige naturtyper, der kun opnås ved f.eks. afgræsning, stævning mm. Andre gange, er der behov for mere opdeling, hvis naturen er særlig sårbar eller aktiviteterne er af mere krævende karakter eller særligt populære. I Staurby Skov vil der være plads til det hele.

Der er mange forskellige slags naturværdier i skoven sammen med hele den kulturhistoriske arv. Værdierne skal sikres ved at passe på og øge de eksisterende værdier, og de forhenværende naturværdier tilføres nyt liv.

Skoven skal samtidig være til glæde og gavn for så mange borgere som muligt. Den er attraktiv som rekreativ skov, netop fordi den ligger så centralt mellem bysamfundene Middelfart og Strib. Derfor er det vigtigt, at udvikle de faciliteter, der skal være i skoven, såvel som de faciliteter, der leder hen til skoven.

I Staurby Skov skal der være plads til:

- At nyde skovens fred og ro
- Kulturhistorien
- Et aktiv og alsidigt friluftsliv
- Naturen i mange afskygninger
- At tage hensyn til hinanden
- Beskyttelse af vandet
- Mennesker i alle aldre og situationer
- Mange forskellige naturoplevelser
- Naturnær skovdrift
- Leg og læring
- At finde sikkert til og fra skoven

RAMMER OG PRIORITERINGER

Sammenhæng til andre naturområder

Staurby Skov er én naturperle ud af mange i Middelfart Kommune, der er til rådighed for borgerne, turister mv. Skoven supplerer kommunens øvrige naturområder godt på den måde, at det er helt andre naturoplevelser, man kan få i Staurby Skov. Skoven er så alsidig med urørt skov, pyntegrønt, stævningsskov og meget andet. Samtidig ligger skoven også i Naturpark Lillebælt og får hermed en regional betydning.

Det naturområde, som Staurby Skov kommer til at supplere mest er Hindsgavlhalvøen, der byder på helt andre oplevelser med dyrehave, kyststrækningen, naturcenter, herregård mm. Hindsgavlhalvøen er i dag et kendt og meget velbesøgt bynært naturområde, hvor der er mange forskellige brugergrupper og et meget højt aktivitetsniveau. Med købet af Staurby Skov vil borgerne få et naturområde mere, der skal imødekomme det udbredte ønske om at opleve naturen og dyrke motion. Forhåbentlig vil det også aflaste Hindsgavlhalvøen, der bærer præg af det høje besøgstal.

Selvom mange af brugergrupperne er ens i de to naturområder, foreslås det at fordele nogle af brugergrupperne, så det ene område udvikles mere til nogle aktivitetstyper, mens der satses mindre på den type aktivitet i det andet naturområde.

Overblik over Staurby Skov

Sundhed, leg og læring i naturen

Middelfart Kommune har mange sundhedsmæssige tilbud til forskellige grupper af personer, der f.eks. har behov for hjælp til at komme sig over sygdom, der ønsker at blive sundere osv. Samtidig har mange dagtilbud til børn og skoler behov for at komme i naturen for at lege og lære på en anden måde end i deres sædvanlige omgivelser.

En del af indsatsen i Staurby Skov vil derfor også handle om at understøtte behovene med tilpassede faciliteter og oplevelser i skoven. Derfor har den administrative følgegruppe, der har bestået af repræsentanter for børnehaver, skoler, Sundhedsafdelingen, naturvejledere m.fl. arbejdet med en række forslag til, hvordan skoven kunne indrettes for at skabe de bedste forhold for børn og voksne i forskellige livssituationer.

Grundlag for udviklingen af skoven

Gennem et års tid er der indsamlet viden om skoven gennem natur- og kulturhistoriske registreringer, skovgennemgang, møder med forpagtere, naboer mm. Al denne viden har dannet et fundament til denne masterplan. Beskrivelse af skoven, som den er i dag, findes i bilag 1 til masterplanen.

Balance mellem natur og mennesker

I Staurby Skov kan man finde særlige naturkvaliteter rundt om i hele skoven. Hovedparten af den mest værdifulde natur er koncentreret i den nordlige del omkring den urørte skov og bør forblive sådan.

Samtidig er arealerne syd for Staurbyskovvej og langs Vandværksvejen særligt velegnede til oplevelser og friluftsliv. Det giver en naturlig balance i skoven, hvor der kan tages hensyn til de forskellige interesser. De mest støjende aktiviteter bør ligge mod syd nærmest motorvejen. Således gradueres aktivitetsniveauet fra højt og over i det mere rolige for til sidst at være rene naturværdier og stille naturoplevelser.

Hovedgrebet

Vandværksvejen er i dag skovens hovednerve og vigtigste færdselsåre. Det er her omkring, at kernen i hovedgrebet ligger. Langs denne vej foreslås det, at de rekreative aktiviteter hovedsageligt placeres, hvor de er let tilgængelige i hver sin lysning. Fra oven danner det næsten et egeblad, indrammet og omfavnet af skoven. De lysegrønne åbninger viser de udpegede fokusområder, hvor der for hver enkelt er lavet et forslag til anvendelsen.

Zonering i skoven

- Olivengrøn: Fodgængere og løbere
- Orange: Mountainbike
- Limegrøn: Hundeskov
- Lilla: Ryttere
- Rød: Urørt skov, ro
- Hjertet: Skovens centrale mødested

Rekreative aktiviteter

De lysegrønne åbninger viser de udpegede fokusområder.

BORGERNES ØNSKER TIL SKOVEN

Fra april 2016 frem til maj 2017 er borgernes ønsker og kommentarer til skoven indsamlet af Staurby Skov Udvalget. Det blev bl.a. gjort på to store borgermøder med over 125 deltagende ved hvert møde.

Herudover er afholdt møder med forskellige foreninger, naboer, æl-drerådet, grønt råd, ungdomsrådet, handicaprådet og andre. Mange borgere har også henvendt sig med ønsker og ideer via Facebook, e-mail og telefon.

Det blev til over 150 ønsker, hvoraf nogle blev delt af flere borgere.

Særligt har følgende emner gået igen: Sport/motion som fx løb, fit-ness og mountainbikeruter, faciliteter til ophold som fx gode stier, toiletfaciliteter, opholdsarealer, bevarelse og udvikling af naturen, fred og ro, adgange til skoven, læring/formidling, ridestier, hund-skov.

Som bilag til masterplanen er et katalog med de modtagne ønsker og kommentarer fra borgerne. Nedenfor er et overblik over nogle af de mest populære ønsker.

I Staurby Skov skal der være plads til:

- Et kortere og mere sikkert stiforløb fra Strib til skoven
- En cykelsti langs Staurbyskovvej
- Ridestier
- Mountainbikespor
- Plads til naturen
- Fred og ro i skoven
- Hundeskov
- Madpakkehus/picnicområde
- Afgræsning af engen/med kreaturer
- Toiletfaciliteter
- Overnatningsmuligheder
- Parkeringsforhold
- Et rum til intimkoncerter/friluftsscene
- Sansesti/terapihave
- Løberuter
- Udendørs fitness
- Vandreruter – både korte og lange
- Naturpleje/naturnær skovdrift
- Shelters

ANLÆG OG FACILITETER

I dette afsnit beskrives den kommende udvikling af skoven med diverse rekreative anlæg og faciliteter. Udviklingsplanerne er lavet på baggrund af natur- og landskabsgennemgangen samt borgernes ønsker til skoven.

Der er tale om udviklingsforslag, så der kan forekomme justeringer, når masterplanen skal realiseres i forhold til de økonomiske muligheder, de praktiske forhold i skoven mm.

INDGANGE TIL SKOVEN

Adgang fra Strib

Staurby Skov Udvalget er af den overbevisning, at til en bynær rekreativ skov som Staurby Skov, er det vigtigt, at der er gode og sikre adgangsforhold til skoven for alle. Der er i dag flere adgangsveje til skoven.

Fra Strib er der efter mange borgeres udsagn dog behov for en mere direkte og sikker adgangsvej for gående og cyklende. Der er i planen foreslået to mulige til adgangsveje. Den ene sti kan gå fra Ældrecenteret Rudbækshøj og ned gennem den urørte skov. Den anden sti kan gå fra Højskolevej og ned til skoven. Begge adgangsveje bør laves handicapvenlige.

På kortet ovenfor ses de to forslag til mere direkte og sikre adgangsveje fra Strib til Staurby Skov.

Adgangsvejene er forslag, som skal drøftes med de lodsejere hvis jord, stierne vil ligge på. Der kan derfor ske ændringer i stiforløbet, hvis adgangsvejene realiseres. Første prioritet bør være at etablere stien fra Højskolevej, da denne vej er væsentlig billigere, nemmest at gennemføre og går uden om den urørte skov.

Indgang via Banestien øst fra

Det er muligt for cyklende og gående at komme til skoven østfra via Banestien, hvorfra der er direkte adgang til skoven.

Nord for Staurbyskovvej er der fra den parallelle ridesti ved Banestien et særskilt ridespor, der fører ind i skoven. Indgangen til sporet holdes åben, så den er tydelig at finde og oversigtsforholdene er gode. Indgangen er markeret med piktogrammer, og der kan opsættes et velkomstskilt med oversigtskort over Staurby Skov og ridestier, opholdspladser mm.

Indgang ved Banestien under Den nye Lillebæltsbro

I dag er det muligt for gående og cyklister at komme til Staurby Skov fra syd via Banestien, med indgang fra Hegnet. Efter forslag fra borgere og en række naboer til Staurby Skov, kan der etableres en ny indgang for cyklende og gående fra Strandvejen til Banestien lige nord for Den nye Lillebæltsbro. Det vil gøre indgangen til skoven lettere at finde for skovgæsterne, der kommer til skoven fra Middelfart-siden til fods eller på cykel. Det vil også være til glæde for skovens naboer på Hegnet, da der bliver mere ro på vejen, og der vil blive færre farlige trafikale situationer med hurtige cyklister, når beboerne skal ud af deres indkørsler.

Banestien med kig op til Staurbyskovvej

Indgange fra Strandvejen

Der er 4 indgange til skoven fra Strandvejen. Indgangene vil blive åbnet op, så de er tydeligere og oversigtsforholdene gode. Ved udvalgte indgange opsættes et velkomstskilt til skoven med oversigtskort og ruteforløb.

Krydsende veje og stier på Staurbyskovvej

På Staurbyskovvej er der flere stier og skovveje, der krydser vejen, hvilket nødvendiggør behov for gode oversigtsforhold, så skovgæsterne kan krydse vejen sikkert på deres tur gennem skoven.

Adgang fra det grønne område Lillebæltshalvøen og sti langs Staurbyskovvej

Staurby Skov Udvalget, vil gerne gøre det muligt at færdes mellem Staurby Skov og det grønne område kaldet Lillebæltshalvøen via en fællesti for skovens gæster. Stien kan gå hele vejen fra GI Strandvej langs Staurbyskovvej, op til Banestien i den østlige del af skoven og eventuelt efter forhandling med lodsejere videre ud til Jyllandsvej, hvor stien kan kobles på det eksisterende stinet.

Stien skal gøre det mere sikkert at færdes langs Staurbyskovvej uanset om det er til hest, cykel eller fods. Stien kan kobles på de eksisterende skovstier, der krydser Staurbyskovvej, så man kan komme ind i skoven fra stien, tage en rundtur og ende på stien igen. Det foreslås, at stien etableres i et finere grusmateriale, så det passer ind i de naturlige omgivelser, og så den også er mulig at benytte for dårligt gående, kørestolsbrugere mm.

PARKERING

Det foreslås, at der etableres tre parkeringspladser i skoven. Herudover kan det grønne areal Lillebæltshalvøen benyttes til parkering på dage, hvor der er særligt mange gæster i skoven. Vejdirektoratets parkeringsplads syd for motorvejen kan også bruges, hvis Vejdirektoratet og Middelfart Kommune forbedrer indgangen til skoven fra parkeringspladsen.

Hovedindgangen ved familiepladsen

Den største parkeringsplads kan laves ved hovedindgangen til skoven. Herfra starter mange ruter, og den største opholds- og aktivitetsplads er foreslået placeret her. Indkørslen vil så blive fra Staurbyskovvej over for Strib Idrætsefterskole. Der bør laves en ensrettet ind- og udkørsel i hver ende af parkeringspladsen, så det bliver lettere at komme til og fra pladsen for hestetrailere og busser. Der er umiddelbart behov for plads til ca. 20 personbiler og 2 handicapbusser. Herudover kan en del af parkeringspladsen laves til fælles brug for almindelige busser og biler med hestetrailere med plads til 4 i alt. I tilknytning til parkeringspladsen vil der være plads til et familie- og handicapvenligt toilet. På pladsen bør der opsættes et velkomstskilt til skoven med oversigtskort og informationer om skoven. Der er desuden behov for at få lavet en drikkevandspost, en opbindings- og opstigningsplads til ryttere og en vaskeplads til mountainbikes.

Banestien

Ved Banestien er der i dag en mindre parkeringsplads med plads til 5 personbiler. Parkeringspladsen kan udvides, så der er plads til 2 biler med hestetrailere og 10 personbiler, hvoraf 1 kan laves handicapvenlige. Ved parkeringspladsen foreslås det, at der opsættes et velkomstskilt til skoven med oversigtskort og informationer om skoven. Der kan også laves en opbindings- og opstigningsplads til ryttere.

Hundeskoven

Ved hundeskoven er der behov for en separat parkeringsplads med indkørsel fra Strib Landevej. Parkeringspladsen kan laves til 10 personbiler, hvoraf den ene laves til handicapparkering. Fra parkeringen kan der laves direkte adgang til hundeskoven via en handicapvenlig sti og låge. På parkeringspladsen bør der være et velkomstskilt med oversigtskort samt andre oplysninger om brug af hundeskoven.

Skoven syd for motorvejen

Såfremt mountainbikere og andre skovgæster ønsker at begynde deres tur i skoven syd for motorvejen, er der allerede mulighed for at parkere på rasteplassen øst for skoven. Her bør laves en lys og åben indgangsportal til skoven med et velkomstskilt med information om skoven og dens ruter.

VEJE OG STIER

Fra hovedindgangen udspringer mange af de foreslåede ruter, som fører skovgæsterne videre ud i skoven: Vandre-, løbe-, mountainbike- og rideruter samt den historiske rute. Der er også mulighed for at starte ruterne ved mange af de andre indgange i skoven, da ruterne kommer vidt omkring. Ruterne bør være udlagt i et net, hvor der er mulighed for variation ved at forlænge eller afkorte turen efter eget valg.

Med tiden kan de udvides med flere afmærkede temaruter, f.eks. en blomster-, eller fuglerute m.fl., hvoraf nogle kan være midlertidige og andre mere permanente. Selvom der er foreslået dedikerede ruter i skoven, er skoven for alle, og man kan møde andre brugergrupper i hele skoven. Her handler det om at vise hensyn til hinanden.

Ridespor

I skoven nord for Staurbyskovvej er de fleste af de foreslåede ridestier placeret. Der bør laves omkring fem kilometer ridespor i skoven, hvor en del af sporene primært er til ryttere, mens de resterende stier kan være langs større veje og stier, som flere brugergrupper benytter. Rideruterne kan som udgangspunkt startes fra parkeringspladserne ved Staurbyskovvej og fra rytterindgangen ved Banestien. Fra Lillebælthalvøen er der også foreslået et ridespor langs Staurbyskovvej, der føres op til ridestien langs Banestien.

Ridestierne kan markeres med piktogrammer på træerne eller pæle og på flere oversigtskort ved indgangene til skoven. Herudover bør der laves en oversigtsfolder, hvor de forskellige ruteforslag kan ses. Hvis det bliver nødvendigt kan en mindre del af ridesporene belægges med grus, mens de andre ruter kan være med almindelig skovbund. Langs ridesporene bør der være et par opholdspladser, hvor hesten kan tøjes eller lukkes i en mindre indhegning, mens rytterne kan tage et hvil og nyde medbragt mad og drikke.

På rideturene i skoven er der mange forskellige naturoplevelser for både hest og rytter. Nogle af ruterne kan laves børnevenlige og brede, så man kan ride side om side, mens andre kan laves smallere og mere naturlige. Hvor ridestierne krydser andre typer stier, bør der laves gode oversigtsforhold, så de forskellige brugergrupper kan se hinanden og tage hensyn. Mange af stierne er allerede etableret og bruges af ryttere, mens andre først skal etableres. Ryttere og deres heste kan også færdes i andre dele af skoven efter naturbeskyttelseslovens regler.

Mountainbikespor

I den sydlige del af Staurby Skov i de gamle grusgrave er det oplagt at etablere et mountainbikespor som et såkaldt singletrack, hvor sporet er ensrettet og til én cykel i bredden. Sporet kan være op til 8,5 km langt, og hvor sværhedsgraden kan øges i skoven syd for motorvejen. Placeringen af mountainbikeområdet er foreslået på baggrund af, at der her kan fås mange højdemeter på ruten, og der er mulighed for at skabe en udfordrende bane. Samtidig kan naturen her også tåle at blive brugt, og det er i afstand til flere af de roligere aktiviteter.

Konferencecenteret Severin ejer en del af skovstykket syd for motorvejen, og de er positive overfor ideen om et mountainbikespor i deres del af skoven også. I denne del af skoven vil der være behov for at lysne meget mere blandt træerne og rydde op i skovbunden for at komme af med nuværende uønskede aktiviteter.

Der er ikke meget af forløbet til et mountainbikespor, der eksisterer i dag, så det skal etableres helt fra bunden. Da det er et langt spor, foreslår Staurby Skov Udvalget, at det etableres i etaper, så brugerne hurtigere kan tage det i brug. Stierne bør så vidt muligt anlægges, så skovens naturlige forløb anvendes. Der kan laves forhindringer undervejs på sporet for at gøre det mere udfordrende, og de bør laves i naturmaterialer. Sporet bør løbende udvikles, så det også fremadrettet findes udfordrende, og så der tages hensyn til eventuel slitage og skoven i øvrigt.

De steder, hvor mountainbikeruten krydser en vej, vandre- eller ridesti, må der være gode oversigtsforhold, og sporet bør laves, så hastigheden ikke bliver for høj. Foranstaltningerne skal sikre alle skovgæsterne kan passere krydsene så sikkert som muligt.

Sporet markeres med piktogrammer på lave pæle. Ruten kan både startes ved familiepladsen, Banestien og ved rasteplassen syd for motorvejen, hvor der kan opsættes en oversigt over ruten med informationer om mountainbikekørsel i skoven. På parkeringspladsen ved familiepladsen kan der laves en vaskeplads, hvor cyklerne kan skylles. Mountainbikere og andre cyklister kan færdes i den øvrige del af skoven, men kun på de veje og stier, der egner sig til en almindelig bycykel eller lignende.

Historisk rute

Staurby Skov emmer af historie, og derfor foreslår Staurby Skov Udvalget, at der laves en historisk rute i skoven syd for Staurbyskovvej på omkring 2,5-3 kilometer.

Den historiske rute kan bringe skovgæsten tilbage til bronzealderens tid og op gennem årene frem til i dag. Ruten vil markeres med piktogrammer, og der kan være formidling for både børn og voksne undervejs på skilte og med udstillinger ved særlige monumenter og steder i skoven, f.eks. en bronzealderkiste, et trinbræt ved den gamle bane og lignende.

En stor del af rutens forløb kan tage udgangspunkt i eksisterende stier i varierende bredde, mens der enkelte steder skal etableres et nyt stiforløb.

Urskovsstien

I den urørte skov går der fra stien syd for Middelfart Renseanlæg og op til Nørremosevej en lille smal trampesti. På stien ligger mange væltede træer, og planterne vokser vildt og frodigt omkring. Et lille vandløb gennemskærer stien, så man skal krydse det via en lille bro.

Her får skovgæsten fornemmelsen af at være i en urskov, hvor man skal bukke sig under væltede træstammer for at gå over den næste. Kun i mindre grad vil stien blive vedligeholdt, f.eks. hvis stien er ved at lukke helt til, eller der er noget på stien, som ikke er sikkert.

Der kan etableres andre veje omkring den urørte sti via spang, så man kan komme fra den nordlige del af skoven og ned til familiepladsen uden de store udfordringer på turen.

Vandreruter

I Staurby Skov har gæsterne mulighed for at færdes til fods i hele skoven, men for de som ønsker at følge en afmærket rute, bør der også være mulighed for det.

Der kan laves forskellige ruteforløb i forskellige længder på henholdsvis ca. 1½, 3, 5 og 7 km, der markeres med piktogrammer.

Nogle vandreruter bør være med handicapvenligt underlag, således f.eks. kørestolsbrugere og dårligt gående også kan nyde skoven. Andre vandreruter ligger i mere kuperet terræn eller på smallere skovspor. Langs vandreruterne kan der lægges stammer og sættes bænke op til at tage et lille hvil på. Det foreslås også, at nogle af vandreruterne går ud i de fugtigere dele af skoven, hvor der etableres såkaldte spang, hvor man går hævet over de fugtige arealer.

Vandreruterne kan hurtigt nås fra de fleste indgange, hvor der bør være en oversigt og folder over de forskellige ruter i skoven.

Vandreruterne deles nogle steder med andre brugergrupper som ryttere, cyklende og løbende. De fleste stier er eksisterende, men der er nogle enkelte nye stier, som kan etableres eller udbedres.

Løberuter

Der kan laves markerede løberuter i skoven af forskellige længder på ca. 3, 5 og 7 km. Ruterne fordeles i det meste af skoven, og de kan hurtigt nås fra de fleste indgange, hvor der bør være en oversigt over de forskellige forløb. På de foreslåede ruter er der mulighed for at variere træningen. Nogle steder vil indbyde til hurtigt løb, mens andre er med mere groft underlag til mere teknisk løb. Langs nogle af ruterne kan der også laves fitnessredskaber, som kan indgå som stationer i træningen.

Løberuterne ligger som udgangspunkt på samme stier som vandreruterne og ridesporene. De fleste af stierne eksisterer i dag og kræver kun få forbedringer. Enkelte foreslåede stier skal etableres og vil som udgangspunkt blive smalle spor i skovbunden.

Orienteringsløb

Stierne i skoven vil også blive benyttet til orienteringsløb. Rundt i skoven kan opsættes faste orienteringsløbspoter efter konceptet 'Find vej i Danmark', som også er benyttet på Hindsgavlhalvøen. Til posterne kan der laves et kort, som man skal følge for at finde frem til posterne, og både børn og voksne kan være med. Posterne kan også gøres elektronisk tilgængelige.

Skovveje til arbejdskørsel

Der er allerede et eksisterende net af skovveje i skoven, og det er kun få strækninger, der har behov for forbedringer. Der vil umiddelbart ikke være behov for at etablere nye befæstede skovveje i skoven. Skovvejene benyttes til arbejdskørsel, men bliver også anvendt til vandre-, løbe-, og rideruter, og samtidig bruger vandværkets arbejdere dem også til komme rundt i skoven. Derfor bør vejenes beskaffenhed være af sådan en kvalitet, at disse brugergrupper kan benytte dem.

Enkelte af skovvejene kan også komme til at fungere som handicapvenlige veje. Disse veje bør opdateres, så kørestolsbrugere og andre kan færdes på dem.

OPHOLDSTEDER OG FORMIDLINGSRUM

Familiepladsen

(Se oversigtsplan på næste side)

Udvalget har foreslået familiepladsen som skovens samlingspunkt, hvor familier, skoler, foreninger, kursister og andre skovgæster kan mødes, lege, spise og slappe af. Ved ankomst til skoven bliver man mødt af pladsen, når man drejer fra Staurbyskovvej og ind i skoven via Vandværksvejen.

Når man kommer til familiepladsen kan der være et stort picnicområde med plads til flere familier, skoleklasser, kursister og andre grupper. Picnicområdet kan inddeles i mindre rum og nicher, hvor cypres-træerne vil danne vægge i forskellige former og højder. Her kan der laves madpakkehus, bålplads, bordbænkesæt mm.

Bag picnicområdet kan der skabes et større lege- og afslapningsområde med legeplads, hængekøjer, labyrint, kunst, forhindringsbane, trædæk og meget andet sjov for familien. Labyrinten kan laves af eksisterende træer som blød ene og mammuttræer. Ved siden af labyrinten kan forhindringsbanen etableres med horisontale klatretræ, forskellige vipper, balancebomme, stubbe og andre udfordringer. Ved siden af kan der laves et område med hængekøjer og gyngestole. Der kan også laves flere trædæk i forskellige højder omkring nogle træer. Her kan man sidde, lege og måske konditionstræne.

I tilknytning til familiepladsen kan der laves et mindre område med kunstnerisk udsmykning med formede træskulpturer og naturkunst, for at give børn og voksne en anderledes oplevelse i skoven.

På familiepladsen bør der også tages højde for gangbesværede og andre typer af handicap. Der kan bl.a. laves handicapvenlige stier, bordbænkesæt og legeredskaber på pladsen, som både handicappede børn og voksne kan benytte sig af. Naturkunsten bør også laves, så den også er synlig fra børne- og siddehøjde. Toiletfaciliteterne bør ligeledes være handicapvenlige og med pusleplads.

Til sidst foreslås det, at der plantes forskellige frugttræer og andre spændende træer omkring familiepladsen, som skovgæster gerne må forsyne sig fra. Fra indkørslen til skoven og forbi familieportalen kan der desuden laves flere portaler af ægte kastanjetræer, der vil give en flot effekt, når man bevæger sig ud i skoven.

Familiepladsen

Duften af nybagt snobrød, æbleskiver og varm gløgg blander sig med duften af nyklippet pyntegrønt, der ligger fint arrangeret på Familiepladsen, som igen i år danner rammer om adventsfesten i Staurby Skov.

Far og onkel smager på årets udvalg af urtesnaps fra skoven, mens moster lærer Sofie og Tue at binde adventskrans og juledekorationer i madpakkehuset. Tue kigger ned mod Skulpturskoven og udbryder: "Kan I huske i sommer, da vi lå i hængekøjerne og konkurrerede om at få øje på skulpturerne højt oppe i træerne?" "Ja, fniser Sofie, - det var den dag jeg næsten blev væk i enebærlabyrinten, mens vi legede gemmeleg. Og bagefter fik vi læst historie i skyggen af det store mammuttræ. Vi må snart cykle herud igen."

Fle af de andre i madpakkehuset nikker og smiler og tænker på sol og sommer i skoven. "Tænk det allerede er tre måneder siden, at vi ristede de lækre kastanjer, som vi fandt under de seks gamle kæmper henne ved engen, - og du fodrede kørne gennem hegnet med græs vi havde plukket - det er jo altid værd at tage en tur i Staurby Skov - sommer som vinter."

Russeltang

Længere oppe af Vandværksvejen ligger Russeltang på vestsiden. Russeltang er en højderyg næsten midt i skoven, hvor der midtpå er en flot lysning omgivet af store træer. I dag er den ene side af lysningen indrammet af gamle krogede egetræer, og på sigt vil hele lysningen være omgivet af gamle ege. Stemningen på Russeltang er fredfyldt og magisk – det er skovens riddersal.

Fra vandværksvejen kan en sti føre ind til lysningen på Russeltang. På den vestlige side af lysningen i egebevoksningen er der mulighed for at etablere en skovbegravelsesplads, hvor urner kan sættes i skovbunden uden at være markeret med monumenter eller andet. Den vil ikke gøre synligt væsen af sig og vil ligge værdigt placeret mellem store karakterfulde ege. Begravelsespladsen kan Byrådet senere tage stilling til, hvis det skal være en realitet, da der er praktiske og økonomiske forhold, der skal overvejes.

For enden af Russeltang står enkelte store grantræer, hvor der kan laves tre trædæk i forskellige højder. Trædækkene kan forbindes f.eks. af hængebroer. Hver trædæk bygges op om et eller flere træer og bliver udstyret med rækværk og bænke. Fra trædækkene kan en sti føre skovgæsterne videre ud i den urørte skov.

Skovværket – det gamle vandværk

Den gamle vandværksbygning fra 1900 er ikke længere i brug, og den kan eventuelt i stedet være egnet som skovens formidlings- og samlingshus. Her kan institutioner, foreninger og andre skovgæster mødes, have undervisning og lære mere om skoven. Såfremt Middelfart Kommune kan overtage den gamle bygning, kan den renoveres og indrettes med undervisnings- / mødelokale, udstilling, opbevaring, handicapvenligt toilet mm. Måske også en grejbank på sigt. Såfremt det ikke lader sig gøre at overtage bygningen, kan der alternativt opføres nyt eller findes en anden løsning.

Ved Skovværket kan man finde information om nærmest alt, der vedrører livet i Staurby Skov. Formidlingen ved og i Skovværket kan strække sig fra området geologi og landskabsdannelse, der danner grundlag for naturtyperne og udviklingen af disse i skoven, over emnerne flora, fauna, svampe og mosser til moderne vandværksdrift og vandets cyklus i skoven.

Skovværket kan indrammes af et frodigt blomstrende skovbryn, hvor tjørn, æblerose og skovæble danner nicher egnet til, at mindre grupper af besøgende kan slå sig ned. Rundt omkring kan der være bordbænkesæt, og måske bliver der plads til naturspil, vandeksperimentarium, bålplads mm.

Uden om bygningen ligger et lille bassin, hvori der er et rigt dyreliv med blandt andet vandsalamander og frøer. Bassinet bør bibeholdes som levested for dyrene, men det kan også bruges af naturvejlederne til at vise de mange fine dyr frem, når de holder formidlingsture og underviser institutioner mm.

Skovværket

"Jeg vil også se bænkebidere – og prøve at holde den," hviner Lise af bare spænding, mens en af drengene griner.

Det myldrer af liv i skoven hver dag, men i dag er der sat trumf på, for børnehaven er på skovtur med naturvejlederen. Det er nemlig 'krible-krabledag', hvor nysgerrige børn lærer skovens små beboere at kende og mærker hvordan det kilder, når bænkebidere og biller løber hen over hånden.

Bedsteforældrene er inviteret med og smiler af de små poder, mens de taler om det sommerlige majvejr. 'Bedsterne' har sørget for lækre madpakker til store og små – og selvom en skovtur giver god appetit, er der vist rigeligt – og lidt til den søde tand! Lækkerierne nydes mellem de blomstrende æbletræer i læ af skovbrynet, som indrammer 'Skovværket', stedet hvor både store og små kan lære at 'se det store i det små'.

I hundeskoven bør der anlægges handicapvenlige stier, og der kan være bordbænkesæt rundt omkring, hvor man kan tage sig et hvil, mens hundene leger. Der vil være meget at opleve for både mennesker og hunde med forskellige skovrum og gamle historiske monumenter som gravhøje, jorddiger og gamle træer på turene. Der bliver desuden lavet en hvalpegård og hundefitness/-legeplads.

For hundeforeningerne skal der også være mulighed for at træne hunde i indhegningen efter faste aftaler med kommunen. Her kan der laves lydighedstræning, agility, sportstræning mm.

I hundeskoven ligger en boring, der leverer vand til Middelfart og omegn. TREFOR drifter boringen og skal derfor indimellem køre en bil op til boringen i hundeskoven f.eks. gennem en kørelåge fra Vandværksvejen. De kan dog tage hensyn til hundene under kørsel og arbejde i hundeskoven, og er det særligt arbejde med store maskiner, kan hundeskoven muligvis spærres af i det korte tidsrum, der arbejdes. Det samme gør sig gældende ved den almindelige skovdrift i hundeskoven. Der bør desuden sættes hegn om boringen, så hundene ikke kommer for tæt på af hygiejnemæssige årsager.

Hundeskov

I skoven skal der også være plads til, at de firbenede kan slå sig løs. Derfor foreslår udvalget, at der i enden af Vandværksvejen bliver en stor hundeskov på ca. 5 hektar. Hundeskoven får egen parkeringsplads fra Strib Landevej med indgang til hundeskoven. Der kan også være indgang fra de omkringliggende veje og stier i skoven. Ved hver indgang bør der være et oversigtskort over hundeskoven, skralde-spand mm.

Hvis der er interesse for det, kan der f.eks. laves en venneforening til hundeskoven, som kan være med til at lave arrangementer, passe på hundeskoven, komme med nye ideer mm.

Der kan ydermere laves en hundeskovskalender, hvor gæster kan holde sig orienteret om arrangementer, træningsdage eller driftsaktiviteter, hvor hundeskoven er lukket i et kort tidsrum.

Hundeskov

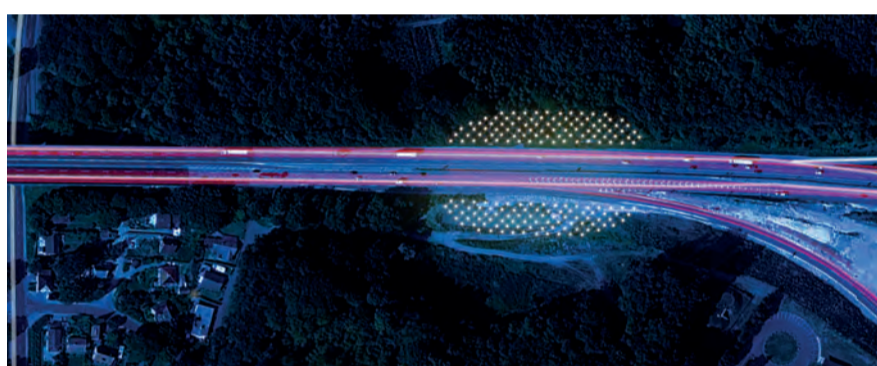
Lågen lukker sig bag os, og hunden logrer med halen, inden vi slipper den løs. Den springer glad og fri omkring, mens vi går ind under grantræerne, der kaster skyggemønstre i skovbunden. Hunden er allerede 'forsvundet' ind i den mørke skov

omkring lysningen. Om lidt skal vi mødes med de andre til hundetræning, - som vi plejer hver anden tirsdag - året rundt, uanset vind og vejr. I dag er luften frisk, solen skinner og fuglene synger i træerne højt oppe - det bliver en god dag...

Lysskoven

Lysskoven kan blive Staurby Skovs ikon og pejlemærke og et fyrtårn for Middelfart Kommune. Lysskoven er en lysinstallation, der skal symbolisere skovens stammer, der rejser sig på de stejle skrånninger. Lysskoven vil blive drevet med grøn energi, så det passer ind i Middelfart Kommunes grønne profil. Der bør tages hensyn til at skabe installationen, så den ikke virker forstyrrende for naturen eller naboerne.

Naturrum

Kommunens institutioner, konferencecentre, foreninger, private og andre grupper kan mange gange have behov for nogle opholdspladser, møde-/undervisningsrum mm., hvor man kan lave forskellige aktiviteter. Derfor er det en god ide at etablere tre naturrum, som kan have forskellige funktioner.

Et naturrum bliver f.eks. en åben plads udformet til små intimkoncerter, foredrag mm. Et andet naturrum bliver måske overdækket, hvor skoleklasser og andre grupper kan mødes og lave forskellige aktiviteter. Et tredje naturrum kan indrettes, så der også er plads til grupper med yngre børn, hvor de kan lege og opholde sig.

Naturrummene skal kunne benyttes af de omkringliggende konferencecentres gæster, hvor der f.eks. kan være mulighed for Wifi. Naturrummene bør være anvendelige for så mange forskellige grupper, så der vil blive tænkt i multifunktionalitet, når naturrummene udformes.

Naturrummene bør spredes i skoven, så der bliver ét ved skovsøen ved Hengemosevej, ét overfor Russeltang og ét ved Nørremosevej tæt på indgangen til skoven fra Strib.

Shelterplads

Et godt stykke øst for vandværket på et bakkedrag kan en shelterplads ligge med en flot udsigt over græsningsengen Oxendal og skoven som baggrund.

Pladsen ligger i et roligt område trukket lidt væk fra de større skovveje. På shelterpladsen kan der være omkring tre eller fire shelters, så der er plads til større grupper f.eks. en skoleklasse el. lign.

Ved shelterpladsen bør en bålplads med grillrist og bænke etableres. Fra pladsen kan der laves en sti ned til Vandværksvejen, så gæsterne let kan komme til Skovværket, hvor der er toilet og kan hentes drikkevand.

Fugle-/udsigtstårn

I den urørte skov er der meget at se på, og kommer man højt nok op, er der en flot udsigt over mosen, skoven og til Lillebælt. Derfor foreslås det, at der etableres et udsigts-/fugletårn på toppen af en højderyg i den urørte natur, hvor man både kan kigge langt, og man kan se på fugle. I tårnet kan der være skilte, der fortæller om fuglene, der lever i skoven, og om naturen og de steder, man kan se fra tårnet.

NATUR- OG FORTIDSMINDEPLEJE

Staurby Skov rummer store naturværdier, men på nogle arealer er naturværdierne i stærk tilbagegang eller helt forsvundet ifølge skovgæster og naboer, der er kommet i skoven i mange år. Der er behov for en gennemgribende pleje, hvis naturværdierne fortsat skal bevares og endda forøges. For at opnå så høj en biodiversitet som muligt, skal der gennemføres der flere forskellige slags pleje med forskellige formål. Nogle steder kan der fokuseres på padder, andre steder planter, fugle eller andet. Naturplejen bør være kontinuerlig, da naturen i mange tilfælde har behov for en vedblivende pleje over mange år, for at opnå en høj naturkvalitet.

Russeltang

Den store lysning på Russeltang bør fremover vedligeholdes både af hensyn til de rekreative interesser og til naturindholdet på arealet. Lysningen er god for vildtet at græsse i, og der knytter sig andre planter og insekter til arealet, når det er lysåbent. Arealet bør derfor vedligeholdes ved slåning af vegetationen en til to gange årligt.

Sommerfugleengen

Bag vandværket ligger i dag en lille lysning. Lysningen ønskes benyttet til græsning for hjortevildtet, og herudover egner den sig godt til en sommerfugleeng. Den sporadiske vedopvækst på arealet bør fjernes og fremadrettet kan plejen af arealet bestå af høslet, der opdeles over flere dage af hensyn til sommerfuglene og andre insekter.

Oxendal er en eng, som er beskyttet af naturbeskyttelsesloven, og da kommunen ejer skoven, er der plejepligt på arealet.

Pleje af engen Oxendal

Øst for Vandværksvejen ligger en skoveng, der for flere år siden er blevet afgræsset med kreaturer. Naturindholdet på engen er i dag begrænset, men potentialet for en artsrig eng med særlige planter, sommerfugle mm. er stort.

Derfor foreslår Staurby Skov Udvalget, at græsningen på engen genoptages. Engen bør udvides fra 1 hektar til omkring 2,7 hektar, da der på omkringliggende arealer også er potentiale for at skabe en artsrig lysåben natur. En mindre del af skoven bliver også inddraget i hegningen for at skabe græsningsskov, der er en anden vigtig naturtype. Samtidig giver det kreaturerne mulighed for gå i læ.

Mellem Oxendal og sommerfugleengen bør laves en korridor, som åbner op for spredning af planter og dyr mellem de to lysåbne arealer.

Udvidelse af den urørte skov

I den nordlige del af skoven ligger den urørte skov, som rummer store naturværdier. For at øge biodiversiteten og naturkvaliteten yderligere i skoven kan andelen af urørt skov øges med lavningerne, der omkranser Russeltang. Det svarer til omkring 7 hektar ekstra urørt skov.

Der har i lavningerne alligevel ikke været foretaget drift i flere år, og asketræerne på arealet er døende grundet svampeangreb. Det åbner op for høj biodiversitet på arealet, hvis træerne får lov til at forgå naturligt, og arealet får lov til at passe sig selv.

Veteranerne i den urørte skov

I den urørte skov står der nogle store gamle ege, der har potentiale for at blive meget gamle veterantræer. Ud over deres visuelle flotte stammer og trækroner, som gamle træer har, er de også levested og skaber fødegrundlag for insekter, fugle og andre dyr.

Egetræerne presses i øjeblikket af omkringstående træer, der vokser ind i egenes kroner. For at sikre egetræernes overlevelse i forhåbentlig flere hundrede år endnu, bør de omkringstående bøgetræer blive fældet for at give plads til egne. Det vil kræve en særlig tilladelse, når det er i den urørte skov.

Rigkær i den urørte skov

I den urørte skov ligger et ekstremrigkær med forholdsvis sjældne planter som Butblomstret Siv, Dusk-Fredløs og Kær-Mangeløv mm.

Ekstremrigkær udvikles på kalkholdig jord og er afhængig af grundvandet. Det er en naturtype, der er meget lidt tilbage af i Danmark pga. afvanding, næringsstof-tilførsel og tilgroning. Ekstremrigkær er en af de mest artsrige naturtyper og kan være hjemsted for rigtig mange sjældne plantearter, herunder orkidéer. Derfor er det vigtigt, at der passes særlig godt på dette ekstremrigkær.

Rigkæret er ved at gro til i vedopvækst, og for at bevare rigkæret bør der fjernes vedopvækst og foretages høslet, så der igen kommer lys ned til bundvegetationen. Dette er en indsats, der løbende vil blive foretaget på arealet. Det er nødvendigt med en særlig tilladelse, da det er i urørt skov.

Fredede planter og stævning af hassel

Flere steder i skoven er der flotte store hasselkrat og hassel står også som underskov flere steder i løvtræsbevoksninger. I nogle hasselkrat og løvtræsbevoksninger knytter der sig en helt unik flora med orkideer som f.eks. skovgøgeliljer og andre sjældne og fredede planter. For at fremme de fine plantesamfund kan bevoksningerne lysnes lidt op og hasselbuskene stævnes med nogle års mellemrum, så planterne i skovbunden får nok lys til at overleve og sprede sig. Det er dog en balancegang, hvor meget der skal lysnes, da for meget lys vil fremme mere vildtvoksende planter som f.eks. brombær på bekostning af orkideer og andre sjældne planter.

Samtidig med at skovbundens planter fremmes, forynges hasselbuskene, hvilket er godt for buskene. Det er samtidig en gammel driftsform, som bønderne anvendte for mange år siden til gærdsel og brændsel, så det er en del af skovens kulturhistorie, der bringes til live igen. Det er sandsynligvis også de gamle driftsformer, der har været med til at skabe de spændende plantesamfund i skoven.

Skovgøgelilje

Gamle og karakterfulde træer

Flere steder i skoven står store, gamle og karakterfulde træer. Særligt ud til veje og stier, er flere af disse træer bevaret. Træerne er vigtige levesteder for mange dyr og samtidig er de smukke at betragte og giver skoven karakter. Derfor kan der lysnes omkring træerne, så de får plads til at udvikle sig på, samtidig med at de bliver blikfang for skovgæsterne, der går forbi.

Vandhullet ved Hengemosevej

I den sydlige del af Staurby Skov ligger et mindre vandhul mellem gravhøjene og motorvejen. Vandhullet er etableret for mange år siden i forbindelse med grusgravning. I vinteren 2016-2017 er opvæksten omkring vandhullet blevet ryddet, så søen fremstår åben og lys til glæde for padder og andre dyr.

I vandhullets midte ligger en jordvold som en ø. Det vil være en fordel at den fjernes, så der opnås et større vandareal i søen, og få oprenset søen for at opnå en bedre kvalitet. Der kan desuden udlægges nogle sten omkring søen til padderne.

Vandløbspleje

I skoven er der flere kilder og vandløb, der bidrager til en mere spændende og varierende natur i skoven. Nogle steder er der behov for at pleje vandløbene for at de opnår en bedre kvalitet med øget naturindhold. Det kan f.eks. blive gjort ved at lysne omkring udvalgte strækninger, lave et mere naturligt forløb, udlægge grus eller lignende.

Bekæmpelse af uønskede arter i skoven

Nogle få steder i skoven gror planter, der er særligt uønskede i skoven og den danske natur generelt, da de kan fortrænge de hjemmehørende planter, der er med til at gøre naturen varieret. I denne skov er det kæmpe-bjørneklo og rynket rose, der er såkaldte invasive arter. Bekæmpelsen af kæmpe-bjørneklo er allerede i gang ved rodstikning, og bekæmpelsen af rynket rose bør igangsættes, så spredningen af planten undgås.

Gravhøje

I skoven ligger seks gravhøje, der alle er fredet. De er alle på det seneste blevet ryddet for træer, så de fremstår tydeligt i skoven, og så træernes rodnet ikke ødelægger gravhøjene, hvis træerne vælter under en storm. Når højene ligger på kommunal jord, er der plejeplicht. De skal derfor løbende plejes, så de i fremtiden fremstår uden uønsket opvækst og gerne med et dække af urter og græs, som kan mindske slitage fra færdsel på højene.

Jorddiger

Jorddigerne i skoven er også beskyttede, og der er også plejeplicht, da de ligger på kommunal jord. Digerne bør derfor vedligeholdes, hvor f.eks. uønsket vedopvækst fjernes. Store og karakterfulde træer kan fortsat blive stående på digerne, da de er med til at fremhæve digerne. Såfremt der indfinder sig et vegetationslag af græsser og urter, vil det være fordelagtigt, da det er med til at holde på jorden.

Fugle

I løbet af året besøger rigtig mange fugle Staurby Skov, og nogle vælger at yngle i skoven. På nuværende tidspunkt er der dog ikke mange gamle træer med huller eller andre oplagte ynglepladser. Derfor anbefales det, at der opsættes fuglekasser i skoven til flere forskellige fugle, bl.a. ugler, tårnfalk mm.

FREMTIDIG SKOVDRIFT

Staurby Skov har indtil nu været en produktionsskov, hvor mange fremmede træarter er blevet introduceret under pyntegrøntsdriften. Mange af bevoksningerne er derfor monokulturer uden så højt et naturindhold, dog tilbyder de gode dækningsforhold for vildtet. Skovens træer er generelt unge, og der er mangel på store gamle træer. Til gengæld har andre områder fået lov til at passe sig selv, herunder de ca. 19 hektar urørt skov, hvilket allerede har resulteret i en spændende skovnatur, der kun bliver bedre som årene går.

Overordnet set er der behov for en biologisk varierende skov med flere naturtyper, da det giver forskellige levesteder for dyr og planter. Mangfoldigheden af arter gør ud fra et skovdyrkningsmæssigt synspunkt skovsystemet robust og tilpasningsdygtigt i forhold til fremtidens forhold og klimaændringer. Samtidig giver det skovgæsterne flere forskellige oplevelser på deres ture i skoven.

Staurby Skov Udvalget foreslår, at skoven fremadrettet forvaltes ud fra principperne i naturnær skovdrift. Målet er at producere træ baseret på skovens naturlige processer, hvor f.eks. træernes evne til at så sig selv bliver udnyttet. Der vil fortsat være behov for bevoksningspleje, og træerne kan fældes i mindre grupper efter plukhugstprincippet. Driftsformen giver en mere blandet skov, der vil være mere stabil over for storme og klimaforandringer.

Den urørte skov vil fortsat forblive urørt, og kun i særlige tilfælde kan der ske pleje.

I nogle dele af skoven vil der være en omlægningsfase inden naturnær skovdrift kan påbegyndes på arealerne. Her bør der i løbet af en eller to trægenerationer gradvist omstilles til hjemmehørende arter og en mere varieret skovstruktur. I de første trægenerationer vil der bl.a. blive behov for at indplante hjemmehørende arter flere steder i skoven for at introducere nogle af de ønskede arter flere steder i skoven.

Skovdriften bør ske i balance med naturen, hvor naturen kan bevares og udvikles samtidig med, at der kan produceres træ i skoven. Som et eksempel på dette er der på nuværende tidspunkt meget få træer, der har fået lov til at opnå deres biologiske modne alder. Fremadrettet bør flere træer få lov til at stå til naturlig død og forfald. Som et led i den naturnære skovdrift, er der lavet et forslag til en skovudviklingsplan for, hvordan skovens træartssammensætning kan se ud i fremtiden. Det er lavet ved udlægning af skovudviklingstyper over skoven. Det vil nogle steder tage flere trægenerationer at opnå det ønskede skovbillede.

Kortet ovenfor er et forslag til skovudviklingen af Staurby Skov.

FORPAGTNINGER, LEJEMÅL OG FRASALG

Jagt

I over 30 år har et privat jagtkonsortium haft jagtretten i skoven. Jagtkonsortiets nuværende kontrakt løber til maj 2018. Når konsortiets kontrakt udløber, vil Middelfart Kommune beslutte, om der fortsat skal være jagt i skoven, og hvordan det eventuelt skal foregå.

Pyntegrøntsforpagtning

I de sidste år har pyntegrøntsdriften i skoven været forpagtet ud til en privat entreprenør, som står for vedligehold og klipning i bevoksningerne. Forpagtningsaftalen løber til juli 2018. Middelfart Kommune vil vurdere, om pyntegrøntsdriften igen skal forpagtes ud eller om kommunen selv vil stå for driften af pyntegrøntarealerne.

Staurbyskovvej 13

Bag vandværket ligger et ældre hus (oprindeligt vandværksbestyrelsens bolig), som Middelfart Kommune har overtaget sammen med skoven. Ejendommen udlejes i øjeblikket til privat bolig. Når lejeren ikke længere ønsker at benytte huset, vil Middelfart Kommune tage stilling til, hvad der skal ske med huset. Såfremt det skal benyttes igen, vil det være nødvendigt med en reovering af huset.

Staurbyskovvej 1

Den tidligere ejer har boet i et hus i skoven på adressen Staurbyskovvej 1. Da Middelfart Kommune ikke har behov for bygningerne, er huset og de omkringliggende bygninger samt et mindre skovareal blevet udmatrikuleret med henblik på salg.

Vandværket

Det er på nuværende tidspunkt ikke til at sige, om TREFOR på sigt ønsker at fortsætte indvindingen i Staurby Skov, eller om de skifter til en anden løsning. Som udgangspunkt forventes det dog, at TREFOR vil benytte Staurby Skov i nærmeste fremtid. Det betyder, at der vil være driftsaktiviteter omkring eksisterende borer, og at der måske bliver behov for at oprette nye borer i skoven. Aktiviteter ud over det sædvanlige, eller hvor der skal graves mm. vil blive koordineret med Middelfart Kommune.

ØKONOMI, FUNDRAISING OG RÆKKEFØLGE

I dette afsnit sættes der estimater på de økonomiske omkostninger ved at gennemføre forslagene i denne masterplan. Det er vigtigt at pointere, at der er tale om estimater, og at der ved tilbudsindhentning vil komme ændringer i de nøjagtige priser.

De økonomiske gevinster i forbindelse med investeringerne i masterplanen er ikke estimeret. Mange undersøgelser viser dog store økonomiske gevinster ved forbedring af rekreative naturområder. Huspriserne op til skoven kan stige, tilflytningen kan forøges, turismesektoren, her især konferencehotellerne, kan få flere besøgende.

Samtidig kan besparelser på sundhedsområdet også være en gevinst pga. en skovs forebyggende rekreative-effekt. Desuden kan der være værdier som sikres i masterplanen, som ikke kan prissættes: Bevarelse af særlige arter, skovnaturtyper, fortidsminder, ren luft, drikkevand m.m.

STAU giver her en anbefaling til rækkefølgen for investeringerne, og økonomiske estimater af de enkelte aktiviteter samt hvilke fonde der kan søges. Priser på daglig drift af skov, natur og infrastruktur er ikke medregnet.

1) Forslag til basisanlæg i Staurby Skov som kommunen bør finansiere

Her beskrives de investeringer, som gennemføres først, og som kommunen fuldt ud bør finansiere:

Basistiltag/anlæg – som kommunen bør finansiere	Estimat i kr.
Etablering af parkeringsplads ved familiepladsen, banestien og hundeskoven inkl. skilte, formidling, affaldsstativer og adgange til stisystem også for gangbesværede	900.000
Forbedring af de store grusveje af hensyn til brugere (herunder handicappede) og nødvendig kørsel	400.000
Etablering og optimering af stier til løb og gående inkl. bord/bænke og rutemarkeringer	300.000
Etablering af cykel/gangsti i grus med parallelt ridespor langs Staurby Skovvej fra Strandvejen til Jyllandsvej inkl. aftaler med lodsejere	800.000
Alternativt etablering af asfalteret cykel/gangsti med parrallet ridespor fra Strandvejen til Jyllandsvej langs Staurby Skovvej(1,37 mio.) ...eller grussti kun til banestien (200.000).	800.000
Etablering af adgang fra Strib inkl. lodsejerforhandlinger (østligste forslag)	400.000
Engangsoprydning (asfaltbunker, murbrokker mm.)	100.000
Bordbænkesæt, bålplads, skraldespande, handicapvenligt underlag m.m. ved familiepladsen	100.000
Toilet og spildevandsafledning ved familiepladsen	600.000
Indhegning og afgræsning af beskyttet eng "Oxendal" med plejepligt inkl. information, køreriste og handicapvenlige klaplåger	300.000
Nye handicapvenlige rundture i skoven + basisfaciliteter	900.000
Etablering af adgang ved rasteplassen syd for motorvejen sammen med Vejdirektoratet+ 50.000 kr. til vildthejn nord for motorvejen	100.000
I alt	4,9 mio

2) Forslag til basisanlæg i Staurby Skov med delvist kommunalt tilskud og frivillige bidrag

Her beskrives de tiltag, som kommunen delvist bør finansiere, men som frivillige foreninger skal være med til at løfte enten ved arbejdskraft, materialer eller fundraising. Den nøjagtige fordeling på de forskellige tiltag aftales med foreningerne senere.

Hvis foreningerne er med, skal disse tiltag igangsættes hurtigst muligt af hensyn til virkningen af den samlede plan i forhold til brugen af skoven og fælles hensyn.

Basistiltag/anlæg – Samarbejde med foreninger i skoven og delvist med kommunalt tilskud	Tilskud i kr. (kommunens udgift)
Anlæg af ridespor	
Anlæg af MTB-spor	
Etablering af hundeskov	
Faste o-løbsposter	
I alt	1,6 mio

Fonde:

Til disse tiltag kan der også søges tilskud ved bl.a. Friluftsrådet, LAG, Nordeafonden og lokale sponsorer.

3) Forslag til anlæg i Staurby Skov med kommunal medfinansiering og tilskud fra fonde

Her beskrives de investeringer, som gennemføres efter basistiltag nævnt ovenfor, og som kommunen delvist skal finansiere, men som er afhængige af tilskud fra fonde. Estimatet er for den samlede pris for tiltaget inkl. fondsmidler. Hvor meget kommunen skal medfinansiere afgøres af fonden og byrådet i den konkrete situation.

Anlæg – fundraising med kommunal medfinansiering	Estimat i kr. (samlede udgifter)
Formidlings- og samlingshus v. Skovværket, udendørs faciliteter og formidling	4.400.000
Naturrum evt. med el, bålplads bænke. 3 stk.	300.000
Kulturhistorisk rute inkl. trinbræt-bygning	150.000
Fitnessredskaber i naturmaterialer	250.000
Spang i mosen	600.000
Shelters	110.000
Interaktivt kort til mobile enheder med hotspots i skoven	150.000
Adgangsvej fra Ældrecenteret Rudbækshøj over mose til skoven	700.000
I alt	6,66 mio

4) Forslag til anlæg, der kræver fundraising og kommunal medfinansiering. Ikke estimerede.

Anlæg – fundraising med kommunal medfinansiering, som ikke er estimeret. Kræver konkrete tilbud.	
Udvikling af familiepladsens legeplads og faciliteter	
Udsigtstårne	
Trædæk og hængebroer ved Russeltang	
Lysskov	

Der kan søges tilskud ved fx Friluftsrådet, Nordeafonden, Lokale- og Anlægsfonden, Ewii Værdipulje, LAG, Albanifonden, 15. Junifonden og lokale sponsorer.

Det er vigtigt, at der samarbejdes med hele kommunen om prioriteringer af fondsansøgninger, og at foreninger og erhverv også er med til at søge støtten. Naturpark Lillebælt kan også være en løftestang for flere af projekterne og fondsansøgningerne. Der kan via samarbejde med andre forvaltninger i kommunen, erhverv og med foreninger skabes nye sammenhænge, hvor fonde, som ikke traditionelt har med natur og friluftsliv, kan komme i spil fx indenfor social- og sundhedsområdet.

BORGERINDDRAGELSE FREMADRETTET

Gennem udviklingsfasen vil der blive en konstant løbende information til og dialog med borgere, brugergrupper mm. Det vil både være for at oplyse om de tilbud, der udvikles i skoven, og for at sikre, at borgerne er opmærksomme på at passe på skoven. Information kan ske gennem hjemmeside, skilte i skoven, foldere, Facebook, aviser og via samarbejder med fx konferencecentre, naturvejledere og børnehaver/skoler. Samtidig vil den tætte dialog med naboerne fortsætte. Herudover vil der være mere konkrete tiltag, som fremgår nedenfor.

Samarbejde mellem private og kommunen under realisering af planen

Under udførelsen af tiltag i skoven, vil der være behov for at samarbejde med frivillige borgere, erhverv og foreninger omkring, hvordan de forskellige ruter, anlæg og andre faciliteter helt konkret skal fungere, se ud og etableres. Derfor bør der samles forskellige målrettede følge- og arbejdsgrupper, som borgerne har mulighed for at deltage i og dermed sætte sit præg på udviklingen af aktiviteterne, f.eks. hundeskoven eller familiepladsen.

Grupperne kan måske efterfølgende hjælpe til med vedligehold af faciliteterne. Her kan der også tænkes i alternative måder at vedligeholde arealer, faciliteter mm. F.eks. kan den lokale skole eller lignende "adoptere" et naturareal i skoven, f.eks. sommerfugleengen, hvor et tilbagevendende klassetrin kan hjælpe med at tage høslet, som en del af et aktivitetsprogram for klassen i skoven. Det kunne f.eks. være med efterfølgende overnatning i shelters og andre aktiviteter dagen efter.

Åbne møder om skovens tilbud

I takt med Staurby Skov udvikles, og når de forskellige faciliteter er blevet benyttet nogen tid, vil det være en god ide, at der afholdes åbne arrangementer med alle interesserede borgere f.eks. arrangerede ture i skoven. Her kan borgeren få mulighed for at få informationer om skoven og komme med forbedringsforslag eller stille spørgsmål til nogle af tiltagene i skoven. Det skal bidrage til en fortsat god dialog om skoven, så skoven fortsat udvikles og tilpasses borgerne, brugerne og turisterne i kommunen. Der kan sideløbende arbejdes for at danne en venneforening på frivillig basis for skoven, som det er tilfældet i Hindsgavl Dyrehave. Det kan muligvis også blive aktuelt at danne andre venneforeninger, hvis borgerne ønsker det f.eks. til den kommende hundeskov.

Årsbrugermøde

Det anbefales, at kommunen holder brugermøde med repræsentanter fra de forskellige brugergrupper og foreninger mindst én gang om året. På mødet kan aktuelle spørgsmål, problematikker, ønsker mm. i skoven debatteres, og den fremtidige brug og udvikling kan drøftes. Miljø- og Energiudvalget bør være ansvarlig for at invitere relevante repræsentanter med, hvilket kan variere fra år til år.

Ved opdatering af masterplanen

Staurby Skov Udvalget anbefaler, at masterplanen bliver en dynamisk plan, som udvikles løbende. Planen bliver, hvis det er nødvendigt, opdateret med jævne mellemrum, hvor en udvalgt gruppe kan samle op på de aktuelle forhold samt nye ideer og tiltag, der skal udvikles i den næste periode.

GEMTE IDEER

Nogle af de mange ideer og ønsker, som borgerne har haft til Staurby Skov har kommunen gemt, da ikke alle ideer kan realiseres nu, men måske bliver der mulighed for det på et senere tidspunkt.

Andre ideer bliver måske sværere at finde rum til. De gemte ideer er nævnt nedenfor. Listen vil blive holdt vedlige, og der kan evt. komme nye ønsker og ideer til.

BILAG

Bilag 1: Beskrivelse af Staurby Skov
Bilag 2: Ideer til Staurby Skov
Bilag 3: Kort med anlæg og faciliteter

Gemte ideer

- Discgolf bane
- Vandeksperimentarium
- Bistader i skoven
- Anlægsplads ved Lillebælt
- Katteskov
- Botanisk have
- Teambuilding/forhindringsbane/
- Monkeyland
- Teltplads
- Klatreskov
- Amfiteater
- Skovhave/aboret med de fynske træer
- Sanseskov til de små børn
- Geocatching (Naturpark Lillebælt?)
- Løberute med indstillingsbart lys
- Hardball/airsoft
- Crossfit bane
- Ishus
- Terapihave/sansehave

